კლდე

დამოუკიდებელი ნაციონალური პოლიტიკის ორგანო.

ოთხშაბათი, თებერვლის 5. (იანვარის 22). 1919 წელი.

№ 24.

ფასი 50 კაპ.

ყოველ-დღიური ხალხი გაზეთი კლდე

გამოდის გოგიტა ვაშაძის რედაქტორობით
გაზეთის ფასი 1919 წლის დამლევამდე 100 მანეთი, ცალკე ნომერი 50 კ. განცხადებათა ფასი შეთანხმებით

ხელის მოწერა და განცხადებანი მიიღება დილის 10 საათიდან 3 საათამდე.

კონტორა ქართულ ქარვასლაში, ხახანოვის ქ. № 6

ტელეფონი № 18—31.

29
1919
221 III 5 [illegible]
№ 24

საქართველოს ეროვნული პარტიის ახალციხის მთავარი კომიტეტი მწუხარებით აუწყებს ნაცნობთა და მეგობართ, რომ ამა წლის 30 იანვარს, ახალციხის ომში მოკლულ იქნა

გრიშა მეგრელიშვილი

დაკრძალვა მოხდება დ. ჩოხატაურში.

ქართველ მებრძოლთ.

ქართველთა ლეგიონი

[illegible] მოხალისეებს ახალციხეთმთიელტების წინააღმდეგ, [illegible] ვეფხვებო!

მეჯვარიშვილნო, ერთხელ კიდევ დაუმტკიცეთ მტრებს ქართველი ხალხის გმირობა.

მოეწყეთ თავი ლეგიონის დროშის ქვეშ!

[illegible] სამ-ორთი: დიდი მთავრის ქუჩა. — მეორე ვაჟთა გიმნაზიის შენობა.

ლეო კერესელიძე.

საქართველოს ეროვნული პარტიის საარჩევნო პლატფორმა.

მამულიშვილნო!

ეროვნული პარტიის ლოზუნგია ,,საქართველო ჯერ ქართველებისათვის''!

საქართველომ უნდა მოიპოვოს თავისი ისტორიული საზღვრები.

ეროვნული პარტია იცავს მტკიცედ კერძო საკუთრების ხელშეუხებლობას, როგორც ქალაქად, ისე სოფლად.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ მიწის საკითხი გადაწყდეს სამართლიანად და არა ყაჩაღური წესით.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ მამულის ჩამორთმევა მოხდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა ეს საჭიროა სახელმწიფო მოსაზრებით (ქართველი ერის დასახლებისათვის).

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ [illegible] მიწის მეპატრონეობის გადაწყვეტა იქმნას ყოველგან ადგილობრივი [illegible] მიხედვით.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ ჩამორთმეულ მიწებში მამულის პატრონს მიეცეს მისი ფასი.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ [illegible] იქმნას მიწების კერძოდ [illegible] (ქართველებისთვის).

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ [illegible] საქართველოში სანამ არ დაკმაყოფილდება ქართველი გლეხობის საჭიროება (თავისუფალი მიწა უნდა მიეცეს ჯარში ნამსახურ ქართველებს).

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ მოსპობილ იქმნას მონოპოლისტებისა და სპეკულიანტების პრივილეგიები და ქართველ ვაჭარ-მრეწველს საშუალება მიეცეს წესიერად აწარმოოს თავისი საქმე.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ დაუყონებლივ მოხდეს სრული ნაციონალიზაცია ყველა დაწესებულებათა (თავდაპირველად თბილისის ქალაქის თვითმართველობისა) და თანამდებობანი, რომელიც უცხოელებს აქვთ დაკავებული, გადაეცეს ქართველ მოხელეებს.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ საქართველოს დასაცავად მოეწყოს ერთი, მთლიანი სამხედრო ძალა—მუდმივი რეგულიარული ჯარი: ყოველივე სხვა გვარი პარტიული რაზმები და გვარდია უნდა გაუქმდეს.

ეროვნული პარტია მოითხოვს, რომ დაცული იქმნას ეკლესიის და სამღვდელოების ქონებრივი დოვლათი და მთავრობა მეტის პატივის ცემით მოეპყრას ქართველი ხალხის სარწმუნოებრივ მოთხოვნილებებს.

მამულიშვილნო! არ შეცდეთ! არ მისცეთ ხმა არც ერთ სოციალისტურ პარტიას: სოციალ-დემოკრატებს (მენშევიკებს), ფედერალისტებს, რევოლიუციონერებს ყველა ბოლშევიკური ჯურის ხალხია და სულ სხვისი საკუთრების წართმევაზე ფიქრობენ; ჯერ სოფლის მორჩებიან, მერმე ქალაქის მესაკუთრეს მისდგებიან!

მამულიშვილნო! არ შეცდეთ! არ მისცეთ ხმა არც № 2-ს ,,ეროვნულ-დემოკრატებს'' (გაზეთ ,,საქართველოს'') არც რადიკალ-დემოკრატებს და არც უპარტიო დამოუკიდებლებს; ესენი ყველა მენშევიკების მაჩანჩალა პარტიებია, ნამდვილი ეროვნულ-დემოკრატიული პროგრამა მათ არა სწამთ.

ამიტომაც ხმა მიაწერეთ 6. ხომერიკის ,,ეროვნული პარტია,, დაიცავს მტკიცე მამულიშვილობას. მხოლოდ ,,საქართველოს ეროვნული პარტია,, [illegible] სახელმწიფოებრივ პროგრამას, ისე როგორც ,,კლდე''.

თბილისი, თებერვლის 5.

ახალი ომი და არჩევნები.

უცნაური ამბავი ხდება დღეს საქართველოში. როდესაც ჩვენ საუკეთესო პროვინციებში ომია გაჩაღებული და იხოცება ხალხი, ჯარისკაცები, რომელთაც პირველი საჭიროების საგნებიც არა აქვთ, რომელთაც მათი სისხლი იღვრება სამშობლოს დასაცავად,—ჩვენი ქალაქები და სოფლებიც საზეიმო ხასიათს იღებენ არჩევნების გამო. იმის მაგიერ რომ მთელი ჩვენი ძალა ფიზიკური, სხვა ეკონომიური, გონება და გრძნობა დაძაბული და შეჭიდული იყოს ერთი ფიქრით და ერთის მხრის ყოფით, რომ საერთო მტერს საერთო პასუხი გავცეთ,—ჩვენ დავრბივართ ერთმანეთს ლანძღვით, მიტინგებით, მთელის ჩვენის გზნებით და ჩვენივე ვსპობთ ჩვენს ძლიერებას. ქალაქებში დაფრინავენ ავტომობილები მუსიკით და ყვავილებით, მთელი მიდამო პლაკატების და აფიშების [illegible] და ამ დროს ჩვენს მხედრებს და დაჭრილებს არა აქვთ უბრალო ურემიც რომ ახალციხის ბრძოლის ველიდან გამოვიდნენ. ეს არის დემოკრატიზაცია ქვეყნისა? ეს არის ძმობა, ერთობა და სიყვარული? მართლაც ხალხი [illegible] თუ შეუძლიან მას მთავრობასავით გულგრილად შეხედოს დღევანდელ უბედურებას და არჩევნების დღითი დაიბრმავოს თვალი მაშინ, როცა მთელი არსებით, მთელის გზნებით უნდა შეუდგეს მტრის მოსაგერიებლად და სამხედრო ძლიერების შესაქმნელად. ნუ თუ ვერ მიხვდება ვერც სოციალ-დემოკრატია და მისი ბელადები, რომ სდგება დრო ირაკლი მეფისა, როცა გამუდმებული ომების ქარცეცხლში იწვოდა საქართველო, ვინაიდან მტკიცე და ძლიერი ჯარი არ ჰყავდა და ყველა ყვავ-ყორანი მას სწიწკნიდა და [illegible] მთელი ავლო თავის თავზედ და პირში ჩავარდნოდა ბარბაროსულ [illegible]? ისტორია მეორდება და ჩვენი მესვეურების წყალობით შეიძლება უფრო დაუძლურებული და უფრო სუსტნი ჩავცვივდეთ პირში რომელსამე ახალს ან ძველს ბატონს და უარესი დღე დაგვადგეს. ჩაუფიქრდეთ ამას, მოვიდეთ გონს და საერთო ძალით, თავდადებით შევქმნათ ის ძალა ფიზიკური, რომელიც დაგვიფარავს იმ დრომდე, სანამ საერთაშორისო ატმოსფერა დამშვიდდება და დაილევს იმ კრისტალებს, ვისაც ცხოვრების უნარი და ძალა აქვს; თორემ ისე შეიძლება დავკარგოთ დამოუკიდებლობა, რომ ეროვნული დროშის აღმართვაც ვეღარ მოვასწროთ, მიუხედავად ქვეყნის გაყრუებისა დემოკრატიული ლოზუნგებით და დამფუძნებელი კრებებით.

რ. გაბაშვილი.

ჩვენს რკინის გზებზედ.

დემოკრატიზაცია ალბად იმაში მდგომარეობს ჩვენი მესვეურების წარმოდგენით რომ ყველაფერი [illegible] და [illegible] უნდა იყოს, რომ არც ერთი საქმე საქმეს არა ჰგავდეს, თორემ სხვაფრივ ვერ აიხსნება ის უბედურება, რომელიც ხდება ყველგან და კახეთის რკინის გზაზედ ნამეტნავად, თბილისიდან თელავამდე. მგზავრობა—ეს ნამდვილი წამებაა, მარტვილობა. შედიხარ ვაგონში და გული გერევა ჭუჭყისაგან. სკამები დანგრეული, კედლები ჩამოფხრეწილი, ფანჯრები დამტვრეული, საპირფარეშო—მყრალი. მგზავრი დაუდევარი ქართველი, [illegible] არ იყოს, „ღორი ხომ არ არის, რომ ყველაფერი ვერ აიტანოსო" და ვიტანთ კიდეც. აუტანელი მხოლოდ ის არის, რომ მაშინ საუკუნეში, როცა კაცობრიობა ელვის სისწრაფით სცდილობს მოგზაურობას, რომ სიცოცხლე არა მოკლდებოდეს უაზროდ გზაზედ,—ჩვენი რკინისგზა, დემოკრატიულის ქვეყანაში [illegible] დადის და ყოველ სადგურზე სდგას ისევე უაზროდ, როგორც გამოტვინებული ადამიანი. აქედან თელავამდე—სულ სამი-ოთხი საათის მანძილს, მატარებელი უნდება განუწყვეტლივ [illegible]. სდგას ერთ ნავთლუღში მეორეში. სდგას გულის მოსწყვეტლად იარზე, საგარეჯოში ხომ სულს გაგისრებს. მერე ყველგან, სადაც კი ქვა გდია ან ხე სდგას, მერე გურჯაანში სამი საათი „მანევრებს" აკეთებს თითქო წინადვე შეუძლებელი იყოს შემზადება ყველა ამისა. და ახლა კიდევ და კიდევ ყველგან. ყველანი მოძრაობენ უწესოდ. უწესოდ არც ერთი მოსამსახურეს არ ეტყობა, რომ მას ესმოდეს ან რკინისგზის მნიშვნელობა ან მოვალეობა ჰქონდეს რამე. უფროსები ზამთრის ბუზებივით დაიზლაზნებიან. უფროსები თავის კერძო საქმეებს არიგებენ გზა და გზა და სხ. ერთი ორთქლ-მავალის ქვაბი გახეთქილიყო (ჩვენი მატარებლისა),—გამოდის წყალი, ორთქლი, დასდის თვლებს, ღერძებს, გადასაცემ ფოლადებს და ყველაფერი ეს ფუჭდება, ფანტდება, ოხრდება და პატრონი, გულშემატკივარი არავინ არის. მეორე ორთქმავალს ტენდერი [illegible] გადახაზმული ჯაჭვების სისუსტისა გამო. [illegible] მთელი მატარებელი, ფუჭდება ბუფერები, დაძვრის დროს მთელი ხალხი ერთმანეთს აწყდება, დაძვრის დროსაც და არავინ ფიქრობს ამაზედ.

მთელი ეს მოგზაურობა—რაღაც [illegible] უპასუხისმგებლობა და სხვა არაფერი.

და თუ მართალნი იყვნენ დემოკრატები, როცა [illegible] მგზავრ გლეხის [illegible] მატარებელში როგორ წავჯდე—მეჩქარებაო" და ფეხით იჩქარებდა სიარულს, ეხლა უფრო მართალნი არიან ბევრი მოხუცი კნეინები: „ამ დემოკრატიულ მატარებელში რად ჩავჯდე, როცა ფეხით ადრეც ჩავალ და მგზავრიც არ შემჭამსო".

და როდესაც ამ წარმოუდგენელ ამბავს უყურებ, როცა ხედავ რომ შესაძლებელია, მაგ., ნავთლუღში იდგეს მატარებელი, მარტო იმიტომ რომ 8 კაცს ვერ დაუთვლია 28 ტომარა ფქვილი ერთი საათის განმავლობაში,—ძალაუნებურად ფიქრობ: განა არა სჯობია გზათა მინისტრმა იმის მაგიერ, რომ საწამლავი დალიოს, რამე წამალი ამ გზას დაალევინოს და უშველოს?

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კახეთის რკინის გზასთან ერთად, ჩვენს უდემოკრატიულეს ქვეყანაში სხვა გზებიც საშინელ მდგომარეობაშია, როგორიც ბარბაროსულ ქვეყნებშიაც არ არის. ამ დღეებში მომიხდა ზესტაფონიდან წამოსვლა. ოფიციალურად სასწრაფო მატარებელი გამოდიოდა ღამის 12 საათზედ. მოვიდა, უცნობი მიზეზების გამო 2 საათზედ. შემდეგ ძირულაში იდგა საათზე მეტი და როგორც აღმოჩნდა, „მემანქანე და მისი თანაშემწე იმოვეს დუქანში, რამაც შეაყენა მიმოსვლა“. (იმავე კონდუქტორის განმარტებით). ბელაგორს დაშორებული ვიქნებოდით ხუთიოდე ვერსს, რომ მატარებელი გაჩერდა. დიდი ხნის ლოდინის შემდეგ, გამოირკვა, რომ ორთქლმავალს სამყოფი წყალი არა აქვს. რიჩევისა და ჩხუბის შემდეგ, თუ როგორ მოველით საქმეს—დაუმატონ ვედრებით იქვე წყვილიან თუ ჩავიდეს ორთქლმავალი ბელაგორში,—გადასწყდა უკანასკნელი. ორთქლმავალი მოხსნეს, წავიდა და... ვმღარ ჩამოვიდა. ისიც გაიჩხირა გზაზედ. დიდი ხვეწნისა და წინააღმდეგობის შემდეგ, ერთი კონდუქტორი წავიდა ფეხით ბელაგორში და იქიდან მოიყვანა მეორე ორთქლმავალი, რომელმაც თორმეტი საათის მოგზაურობის შემდეგ, ჩამოგვიყვანა თბილისში. მე ბლარის ვამბობ იმაზედ, რომ პირველი კლასის ბილეთს იღებ, იღებ პლაცკარტს—იხდი ათ თუმანს და დასაწოლი კი არა, დასაჯდომ ადგილს ვერა პოულობ—ამაშია დემოკრატიზმი.

რაჟ.

გრიშა მეგრელიშვილი.

იანვრის 30, ახალციხის ფრონტზე მოკლულ იქნა გრიშა მეგრელიშვილი. დაკრძალვა მოხდება ჩოხატაურში: გთხოვთ მოათავსოთ სამგლოვიარო განცხადება „...ლ კლდეში“. დიდით დამწვალეგბთ. „...ლოთ ჩიქოვანი“.

...ეთი იყო ის ცნობა, რომელიც გუ...ინ-წინ ჩვენმა რედაქციამ მიიღო.

... გულის მომკვლელია ეს ცნობა, ვინაიდან ...ნთუნული იდეებით გატაცებულ. ახალგაზრდობას ერთი თვალსაჩინო, განატანებული იდეური ბრძოლმოქმედებათა მხილებელი მოაკლდა. საშინელია გრიშას მოკვლის ამბავი, ვინაიდან ქართველ სტუდენტთა პლეიადამ ერთი კარგი მუშაკი დაჰკარგა.

ღმერთს დავექებ!...

ღმერთს დავექებ, სიმართლის ღმერთს,
რა ვქნა ვერსად რომ ვერ ვპოვებ,
ძიების გზას ჩემგან რჩეულს
ვერასოდეს მივატოვებ.

დღეს როდესაც კაცთა შორის
აღარ არის სითნოება,
სიმართლე და პიროვნება
წამ და უწყუმ ილევნება.

ჭეშმარიტების მაგივრად,
მამონი გამეფებულა,
ერთობა და სიყვარული,
მოსპობილა დალეულა.

ღმერთს დავექებ სიმართლის ღმერთს
რა ვქნა ვერსად რომ ვერ ვპოვებ
მაგრამ გზასა ჩემგან რჩეულს
ვერაროდეს მივატოვებ...

ავთანდილ კუდაშელი.

თფილისი, იანვრის 17.

და შეიძლება ეს ცნობა, დიდ ნაწილს ქართველ საზოგადოებისას, არაფერს გეტყვის, მაგრამ ის ახალგაზრდობა, რომელიც გრიშა მეგრელიშვილთან ერთად, დაწყებული მოწაფეურ წრეებიდან, სტუდენტობამდი, თავის შემეცნებას მიუ აშენებდა, რომ გამოეჭედა ყოველგვარი საშუალებით, რათა ქართველი ერი ყოფილი ისტორიული სახე დაბრუნებული და სეპარატიულით გამოსხული; ის ნაციონალური გზით მავალი ახალგაზრდობა, რომლებთანაც ერთად მეგრელიშვილი საქართველოს ხსნას ხედავდა ჯერ, ჭიდრე ახვადისხვა ჯურის ინტერნაციონალობაში და სოციალისტურ „კეთილშობილებაში“, აი, ეს ახალგაზრდობა გრიშას ვერასოდეს დაივიწყებს და მისი დაკარგვაც მწარედ დაალონებს.

ძვირად დაუჯდა ქართველ ერს სოციალისტური „კეთილშობილება“. მწარე დღეები გაგვიმზადა თითებით გატანილმა დეკრეტებმა. ამ კეთილშობილებამ შექმნა ჩვენში დაუთვლელი ფრონტები, რომელმაც ბევრი ახალგაზრდა სიცოცხლე შეიწირა. ამ დეკრეტებმა, მართალია შექმნა მეორე ქართული ლუმპენ პროლეტარიატი, მაგრამ მანვე გამოიწვია საშინელი უკმაყოფილება მუსულმანურ წრეებში.

შეიძლება ახალციხის კომისარი ლორთქიფანიძე მართალი იყო, როცა იქ მიწის რეფორმის გატარების დროს, აქ მთავრობას ატყობინებდა, ხალხი აღტაცებით მხვდებაო, მაგრამ ის კი უდაოა, რომ ამ დეკრეტმა გადაგვიყენა ახალციხე და მრავალი ახალი სიცოცხლე მოითხოვა.

ბათუმისა, ტუაფსისა, საჩხერისა და სომხებთან ომის შემდეგ, რომელშიაც ნაციონალისტი გრიშა მეგრელიშვილი ღირსეულ მონაწილეობას ღებულობდა და ქართული სოციალისტურ მთავრობას იცავდა; უკანასკნელ ახალციხის ფრონტზედაც პირველ მოთხოვნისათანავე წავიდა და ახალგაზრდულ მკერდით შემოსეულ აჯანყებულებს მიზნებს სდარაჯობს. სადარაჯოზე დაუხვდა სამშობლოსათვის თავგამოდებული მრძოლი საკუთარი დამარცხებით დათავდა.

ომებში ნაწრთობი გრიშა მტრის მეთაურებელმა ტყვიამ ფუთი-სოფლის გამოასალმა, მაგრამ იმ ახალგაზრდობას, რომლის წიაღში გრიშა მეგრელიშვილი მუდამ ტრიალებდა და საქმით მუშაობას აჩაღებდა, ერთი რამ მაინც დარჩა. საქართველოს სახელმწიფო განმტკიცდება, იდეა გაიმარჯვებს.

ლადო კიკაბიძე.

საქართველოს ამბები.

ინგლისელები და რკინის-გზის მოსამსახურენი.

ინგლისის სარდლობის გენერალ ბორნიმ, 22 იანვარს იახულა საქართველოს სახელმწიფო რკინის-გზის უფროსი და ბოდიში მოიხადა ყველა იმ ინციდენტების გამო, რომელსაც ადგილი ჰქონდა ინგლისელებსა და რკინის-გზის მოსამსახურეთა შუა. დასასრულ გენერალმა დაარწმუნა უფროსი, რომ მომავალში ასეთ ინციდენტებს ადგილი არ ექნება და ინგლისელებსა და რკინის-გზის მმართველობის შუა მშვიდობიანი მუშაობა გაგრძელდება.

საქართველოს სახელმწიფო ბანკი.

მთავრობამ მოიწონა და დაადგინა პარლამენტს გადასცეს საქართველოს სახელმწიფო ბანკის პროექტი.

რკინის გზის ტარიფის გადიდება.

მთავრობამ დაადგინა გადიდებულ იქნეს სახაზინო რკინის გზებზე მიმოსვლის ფასი. გადიდებულ იქნება ხურგოვ...ის გადაზიდვის ფასი. მგზავრობის ფასი გაუდ...მდება.

სომხეთის მინისტრები თფილისში.

თფილისში იმყოფება ... სომხეთის საბჭოს თავმჯდომარე საჰაკიანი, რომელმაც ინახულა საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე ჩ. თაყაიშვილი. საჰაკიანმა საგანგებო განზრახვით ინახულა საფრანგეთის მისიის უფროსი შარდინი და ამერიკის მისიის წევრი ჯემს აროლი, რომელთაც სთხოვა დახმარება აღმოუჩინონ სომხებს და სხ. საჰაკიანთან ერთად აქ იმყოფებიან რამდენიმე სომხის პოლიტიკური მოღვაწე, რომელნიც მოლაპარაკებას აწარმოებენ სხვადასხვა დაწესებულებებთან სომხებისთვის საქმით და მედიკამენტების მიწოდებით დასახმარებლად. ამ მიზნითვე თფილისში მოეწყო საზოგადოება „სომხეთში!“

დამცველი რაზმის უფროსის გადაყენება.

თანამდებობიდან გადააყენეს თფილისის მილიციის დამცველი რაზმის უფროსი მოგილევსკი.

ცხენების მოშენება.

მთავრობამ საქართველოში ცხენების მოსაშენებლად 80100 მან. გადასდო.

თფილისიდან ნავთის გაგზავნა სომხეთში.

ინგლისის მისიამ ერევანში თფილისიდან გაგზავნა 30 ვაგონი ნავთი.

ბიჩერახოვის რაზმი ბათუმში.

თებერვლის 2 ბაქოდან ბათუმისაკენ გაიარა ბიჩახოვის რაზმიდან ერთმა ეშელონმა, თებერვლის 3 ბაქოდან კიდევ გამოვიდა 2 ეშელონი ბათუმისაკენ.

მატარებლები ინგლისელებისთვის.

ბათუმიდან თფილისში ჯარის გადმოსაზიდათ ინგლისის მისიას მის განკარგულებაში მიეცა ყოველ დღიურათ 80—100 ვაგონი, ხოლო ერთი მატარებელი ერევანიდან და ერთიც ყარსიდან აგრეთვე ჯარის გადასაზიდათ.

ლტოლვილების გაგზავნა.

თებერვლის 3 ერევანში კიდევ გაიგზავნა ახალი პარტია სომეხ ლტოლვილების 35 ვაგონით.

ნავთი საქართველოსთვის.

თებერვლის 3 ბაქოდან საქართველოს სასურსათო საბჭოს 50 ცისტერნა ნავთი გამოუგზავნეს.

ფელეტონი.

ეკლესიის ვითარება.

(ერთი წერილის გამო.)

ქეთილი კაცს, ვინმე აბიათარ მოგვეთელს (იქნება თმოგველს?) მდგომარე თვის 18-ს გაზეთ „საქართველოში“ მოუთავსებია მოკლე, მაგრამ შინაარსიანი წერილი, რომლითაც იგი მოუთხრობს მკითხველებს ჩვენი ეკლესიის დღევანდელი ცხოვრებიდან აღებულ აღმაშფოთებელ და მწარე ფიქრების აღმძვრელ რამდენიმე ფაქტზე.

წერილის ავტორი, გულნატკენი პირველ ყოვლისა იმით, რომ მესხეთის სადეკანოს განწესრიგს, ქართულ ძველ მონასტერში თავ შეფარებულ რუსის მოლოზნებს ქართველი მღვდლისთვის ქართულ ენაზე წირვა-ლოცვა და საქართველოს კათოლიკოზის მოხსენება აუკრძალავთ, ბძანებს: „აქ (მესხეთის მიდამოებში) არ უნდა გქონდეს ადგილი მათ, რომელნიც მუდამ მზად არიან შეაგინონ ჩვენი სიწმინდე და ჩვენც მიწასთან გაგვასწორონ“ და თხოულობს, რომ მე, თქვენმა უმორჩილესმა მსახურმა, მივაქციო ამას ჯეროვანი ყურადღება.

სამართლიანია ბ. მოგვეთელის გულის წყრომა. მესმის მისი აღშფოთება. სავსებით ვიზიარებ მის მსჯელობას, რომ მესხეთის მიდამოებში არავითარი ადგილი არ უნდა ჰქონდეთ ჩვენი ერის მოძულეებს და ჩვენი სიწმინდის შემაგინებლებს, მაგრამ, ჩემდა სამწუხაროდ, ასეთების ადგილი და ჩვენიდან გაძევება ძალიან ნაკლებ...

დამოკიდებული იმაზე, სუსტი თუ ბეჯითი ყურადღება მექნება მათზე მიქცეული.

საქმე იმაშია, რომ ნაჩვენები შავრაზმელი მოლოზნები, როგორც რუსები, არ ჰსცნობენ ქართული ეკლესიის დამოუკიდებლობას და ამიტომ არც ემორჩილებიან ჩვენი ეკლესიის გამგეობის ბძანებას, რუსებზე და მათ მსგავს ელემენტებზე ქართული ეკლესიის მმართველობას შეუძლიან იმოქმედოს და გავლენა იქონიოს მხოლოდ ჩვენი რესპუბლიკის მთავრობის დახმარების საშუალებით და არა უშუალოდ, მარტო თავისით, დამოუკიდებლად. საერო მთავრობა კი ასეთ საკითხებში ყოველთვის საკუთარ ტაქტიკას ადგია და არ იზიარებს ხოლმე სასულიერო უწყებისაგან ნაკარნახევ რადიკალობას.

თუ მესხეთში ადგილი არ უნდა ჰქონდეთ ჩვენს მოძულეებს, ცხადია, ჩვენს ძველ ქალაქში ასეთები სულ არ უნდა მოიპოვებოდნენ. მაგრამ საქმით ეს ასე არ არის. შესაძლოა პროვინციელებს არ მოეხსენებოდეთ და თბილისში მცხოვრებმა კი ყველამ ვიცით, რომ სამხედრო ტაძარში, რომელიც ასი ნაბიჯით შორავს ჩვენი პარლამენტის სხდომათა სასახლიდან, დღესაც მხოლოდ რუსულად სწირავენ წირვა-ლოცვა და ევედრებიან ღმერთს „о Богохранимой Державѣ Россійской и Патріархѣ всея Россіи Тихонѣ“ და არა საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის განმტკიცებისათვის, ან დღეგრძელობისათვის საქართველოს კათოლიკოზისა. ამის შესახებ არა ერთი და ორი მოხსენება გაეგზავნა ჩვენგან სათანადო პირებს, მაგრამ ტაძარი დღესაც ისევ რუსების ხელშია და მათ კონდაკში არავითარი შესწორება არ შეტანილა ჩვენი მთავრობისა და ეკლესიის პატივის ასადგენად.

ამაზე კიდევ უარესი.

თბილისის ერთ-ერთი ქართული ეკლესიის ქართველი მღვდელი, წათიმამებული იმით, რომ მას მრევლად შეუძენია რამდენიმე ასეული რუსი, არამც თუ მხოლოდ რუსულად სწირავს და ლოცულობს, მარტო რუსეთის საერო და სასულიერო მთავრობას იხსენებს, ხალხს უქადაგებს ეს ჩვენი ძველი ეკლესია გადავნათლოთ რუსის წმინდანის სახელზე და შევწყვიტოთ ყოველი კავშირი საქართველოს რესპუბლიკასთანაო. ამაზედაც მივაქცევინეთ ვისდამიც ჯერ იყო ყურადღება, მაგრამ ჩვენი მეცადინობა აქაც უშედეგოდ დარჩა. სიენეგატი ქართველი ღვდელი დღესაც თფილისის მზის სხივებით თბება და სიამოვნებს.

ცხადია, მაშასადამე, რაზედაცაა საქმე. მოყვანილი ფაქტების შემდეგ, ვგონებ, ყველა დაგვეთანხმება, რომ მღვდელ მთავარი მოკლებულია ჩვენი ერისა და ეკლესიის მოძულეებთან საბრძოლველ რეალ ღონისძიებას და რაც უნდა ფხიზლად მოქმედობდეს, მაინც ვერას გზით სასურველ შედეგებს ვერ მიაღწევს.

ამის გარდა თვით ჩვენმა განახლებულმა ეკლესიამაც შექმნა ისეთი პირობები, რომლებიც მნიშვნელობას უკარგავენ მღვდელმთავრის გავლენას ეპარქიის ცხოვრებაში. წარსული წლის საეკლესიო კრებამდე მღვდელმთავარი აღჭურვილი იყო სრული უფლებებით და მისდამი ჩაბარებული ეპარქიის საქმეებს განაგებდა ვისგანმე დამოუკიდებლად. ხსენებულმა საეკლესიო კრებამ მღვდელმთავრის უფლებები გადასცა საეპარქიო საბჭოს რომელშიაც მღვდელმთავარი შედის მორიგ, ე. ი. უპრივილეგიო წევრად და ეპარქიაში, გარდა ქადაგებისა და წირვა-ლოცვისა, მღვდელმთავარს პირადათ აღარა უფლება არა საკეთილოდ ასეთი წესი ეკლესიისათვის თუ საზიანო და ამართლებს იგი თუ არა ქართულ თქმულებას, რომ „ბევრში სახლი არ დაიქცევაო“, ამას მომავალი საეკლესიო კრება გვეტყვის. ეხლა კი ეს ფაქტია ჩვენი ეკლესიის ცხოვრებაში და ამ ფაქტს სამწუხაროდ ანგარიშს არ უწევენ მრავალი სასულიერო და საერო პირები, რომლებიც კვალინდებურად დღესაც ისევ მღვდელმთავრისაგან თხოულობენ ყველაფერს და მარტო მღვდელმთავარს მთლიან მიზეზად ეპარქიალური გამგეობის ყველა დეფექტებისა.

* *
*

სიტყვით გამოუთქმელ მადლობას უძღვნის ბ. აბიათარ მოგვეთელს, რომ თავისი წერილით მარჯვე შემთხვევას მაძლევს მოკლეთ გამოვგზავნო მკითხველებს ბრონეული ხელოვნების ისეთ იშვიათ მარგალიტზე, როგორიც არის მესხეთის სვეტიცხოვლის ტაძარი. ნეტა თუ მოიძებნება ცოტად თუ ბევრად განვებული ქართველი, რომ სვეტიცხოვლის სახელი არა-

ინგლისური ავიაცია საქართველოში

კავკასიაში ბრიტანიის ჯარის უფროსმა ფორისტიე უოკერმა შემდეგი წერილი გამოუგზავნა საგარეო საქმეთა მინისტრს: „თქვენო აღმატებულებავ გაცნობებთ, რომ მოკლე ხანში ბრიტანეთის ავიაციის აფიცრები დაიწყებენ გაცნობას კავკასიის ყველა საფრენ ადგილებისას იმ მიზნით რომ ბრიტანიის მფრინავებმა ამ ადგილებში ისარგებლონ მიწაზე დაშვების დროს. გთხოვთ თქვენო აღმატებულებავ აღმოუჩინოთ ყოველ გვარი დახმარება ამ მიზნის მისაღწევათ. შესაძლოა საჭიროება მოითხოვდეს ბენზინის საწყობები გაკეთდეს საფრენ ადგილებში. ამ შემთხვევაში საწყობების დაცვა მინდობილი ექნება ბრიტანიის დარაჯთ, რომელთაც თქვენი აღმატებულება დარწმუნებული ვარ საჭირო ყურადღებას აღმოუჩენთ.

საქართველოს ელჩი ინგლისში.

საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენელი ლონდონში.

საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარის სახელობაზე ლონდონიდან, კავკასიაში მყოფ ინგლისის სარდლობის საშუალებით, 2 თებერვალს მიღებულია შემდეგი დეპეშა: „აუცილებლად საჭიროა დაინიშნოს დავით ღამბაშიძე საქართველოს წარმომადგენლად ბრიტანეთის მთავრობასთან ლონდონში. აუცილებლად საჭიროა დაადასტუროთ ეს დანიშვნა საჩქაროდ დეპეშით მ. ღამბაშიძის სახელზე. ყველა ცნობები შეგიძლიათ მოგვაწოდოთ ბათუმში მყოფ ინგლისის მმართველობის საშუალებით. გვარჯალაძე“.

3 თებერვალს ინგლისის სარდლობის საშუალებით ჩვენმა მთავრობამ შემდეგი საპასუხო დეპეშა გაუგზავნა: „ლონდონში, საქართველოს წარმომადგენელს მ. დავით ღამბაშიძეს. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა გნიშნავთ თქვენ თავის წარმომადგენლად დიდი ბრიტანეთის მთავრობასთან. ვამტკიცებ რა ამ დანიშვნას, ...

ფერს ეუბნებოდეს მის გულსა და გონებას, სიცოცხლეში ერთხელ მაინც არ დამტკბარიყოს ამ ტაძარში ლოცვით, ღამის თევით, ანტიტანიის შემოვლით, მისი ბუმბერაზული მოყვანილობით, გასაოცარი ჩუქურთმებით, ჩამავონებელი მხატვრობით, იშვიათად სანახავი კუწუბებიანი გალავნის მზერით, ყმაწვილობის დროს არა სმენოდეს მის შესახებ მომხიბლავი ლეგენდა, ან მთლად არ გაეტაცნოს მისი გონება ამ ხანწაულის თავგადასავლის შესწავლას? არა ვგონებ. სამშობლოს სახელთან ერთად ყველა გონება სიღი ქართველის წარმოდგენაში აუცილებლად შეკავშირებულ-შეკრული სვეტიცხოვლის სახელიც.

სვეტი ცხოველი მთელი მატიანეა ჩვენი სამშობლოს წარსულისა, იგი ხმა მაღალი ლაპარაკობს ჩვენი ვინაობისა, მისი წიაღიდან შუქმფენი ვარსკვლავივით გამოკამკამებს ქართველი ერის სულის სიმაღლე-გულმშვიანობა და რაინდობა. იგი გამოხატავს ჩვენი ეროვნული ღირსებულობა-რაობისა და სიამაყისა.

და აი ეს შეურაცხყოფელი ძეგლი ჩვენი დიდებისა დღეს ისე მინგრეულ-მონგრეული, გაპარტახებულ-გაველანებული, გამწვირიანებულ-გაღუმფული, გაძარცვულ-გალვარცვლული და აოხრებულ-აკლებულია, რომ ჩვენს მოძულეებსაც კი გული ულონდებათ ამ შემზარავი სურათის დანახვაზე!

ოცდა ათი წელიწადია ქართველობას ვეხვეწებით და ვემუდარებით ამ სიწმინდის განახლებაზე, მის პირვანდელ სახის აღდგენაზე, მაგრამ ღამის არის საიქიოს ისე წაგიდეს, რომ ღირს ვერ გავხდეთ ამ გულითადი ნატვრის განხორციელებისა.

მიტროპოლიტი ლეონიდი.

(შემდეგი იქნება)

გაცნობებთ თქვენ, რომ სათანადო მანდატი გამოგეგზავნებათ პირველ შესაძლებლობისთანავე. მთავრობის თავმჯდომარის მაგიერი, საგარეო საქმეთა მინისტრი გეგეჭკორი“.

ბათუმის ცხოვრება.

ბათუმი. თებერვლის 2. (საკ. კორესპ.) მასლოვი თარეშს განაგრძობს. ყოველ დღე ახალ-ახალი სიურპრიზებია საოლქო საბჭო ერთს ადგენს, მეორე-მესამე დღეს მასლოვის მოხსენების თანახმათ გუბერნატორი საბჭოს დადგენილების სრულიად წინააღმდეგ ბრძანებას სცემს. 29 იანვარს საოლქო საბჭომ გადასწყვიტა საქალაქო არჩევნები საყოველთაო ყოფილიყო. 31 იანვარს ქალაქის თვითმართველობამ ბრძანება მიიღო შეადგინოს ახალი საბჭო ნაციონალურ საბჭოებიდან გამოგზავნილ პირთა ან სათუძვლათ დაედება 1917 წლის ივლისში მომხდარი საშეურნეო აღწერა, როცა ქართველები საზოგადოთ ყველაზე მცირე იყო სხვა ეროვნებასთან შედარებით —9530 კაცი მაჰმადიან ქართველებთან ერთად. გუბერნატორის განკარგულებით ყველა ქართველებს ეძლევა 16 ხმოსანი, ერთ მესამედზე ნაკლები, ვინაიდან ხმოსანთა რიცხვი მიღებულია 60 და რადგან მასლოვის აზრით ქართველი მაჰმადიანები შეადგენენ ყოველთვის ნახევარზე ცოტა ნაკლებს ქართველებზე, ამიტომ 16 ხმოსნიდან ათი ქართველი და ექვსი მაჰმადიანი უნდა იყოს მაშინ როდესაც ყოველთვის ქართველ ხმოსანთ რიცხვი აღემატებოდა 43 პროცენტს. ეს უსამართლობა სამართლიან უკმაყოფილებას იწვევს ადგილობრივ მცხოვრებთა შორის. მიზეზათ, ქალაქის საბჭოს ამგვარად შედგენისა ასახელებენ არჩევნების მოსახდენათ დროს უქონლობას. საყოველთაო არჩევნების მოსახდენ ხარჯების და ახლათ ჩამოსულთ სიმრავლეს. გუშინ მოსულია ეს ბრძანება ქალაქის საბჭოს, მაგრამ ბრძანებაში ნათქვამია, რომ მისი შეცვლა და გაუქმება არ შეიძლება ამიტომ საბჭომ ხმაც არ ქნა, მხოლოდ გამგეობას დაევალა ბრძანების ზოგიერთ გაუგებარ მუხლების ახსნა-განმარტება მოითხოვოს, რადგან ხმოსანთა არჩევნების ამგვარი კანონი არავინ იცის.

დენიკინის ჯარი და კავკასია.

გაზეთ „პრიაზოვსკი კრაიში“ შემდეგ ცნობასა აქვს ადგილი:

„ეკატერინოდარში ამ ჟამად იმყოფება ცნობილი პოლკოვნიკი ბელიკოვი, რომელიც არის, მოხალისეთა არმიის პოლიტიკურ წრეებში ახალი მიმართულების ნათელი გამომხატველი. მისი აზრით იმაზე ა. კრ. ვიდრე მოხალისეთა არმია მოსკოვის დაიძროდეს, საჭიროა კავკასიაში გამაგრება, მაგრამ გამაგრება არა მარტო მისი ჩრდილო ნაწილებში არამედ გადახვეულა სამხრეთით ე. ი. საქართველოშიც.

უცხოეთის ამბები

ტელეგრამები.

საქართველოს სააგენტოსი.

სომხების მიერ ყაზახის მაზრის დაჭერა.

როგორც ოფიციალური გაზეთი „ადერბეიჯანი“ იუწყება, სომხებს დაუჭერიათ ყაზახის მაზრის უდიდესი (მთიანი) ნაწილი და საბაჟო გაუხსნიათ სოფელ უზუნთალაში, რომელიც მდებარეობს მდინარე აქსტაფაზე, ქალაქ ყაზახის ჩრდილოეთით.

ქართველთა მობილიზაცია ყუბანიში.

ყუბანის ოლქში საყოველთაო მობილიზაცია გამოცხადდა. ვალდებულათ ხდიან ქართველებს გამოცხადდენ ჯარში. ამაზე ნოვოროსიის ჩვენმა კონსულმა პროტესტი განუცხადა ეკატერინოდარში დენიკინის მთავრობას. პასუხად მიიღო, რომ ამ ჟამად ამაზე ლაპარაკიც ზედმეტიაო. ამის შემდეგ კონსულმა მიმართა ინგლისის მისიას, რომ გავლენა მოახდინოს გენ. დენიკინზე. ინგლისის მისიამ ამ საკითხის გადაჭრა ვერ შესძლო და შეეკითხა თავის უმაღლეს მთავრობას. სანამ პასუხი მოვიდოდეს, საქართველოს ყველა მოქალაქენი, რომელნიც მოხალისეთა ჯარის მიერ დაჭერილ ტერიტორიაზე მოხვდებიან, გაყვანილი იქნებიან ჯარში. საჭიროა სათანადო ზომების მიღება.

ლენინი და საქართველო.

პიატიგორსკში და კავკავში ლენინმა რადიოტელეგრამა გაგზავნა, რომლის ძალით ადგილობრივ საბჭოთა აღმასრულებელ კომიტეტებისაგან მოითხოვს აცნობონ მას პოლიტიკური მდგომარეობა საქართველოსი და საერთოთ კავკასიის და იქ საბჭოთა მუშაობის შესაძლებლობის შესახებ.

ინგლისი და ბელგია.

ბელგიისთვის სურსათის და სხვა საგნების მისაწოდებლათ დაიწყო ინგლისის პაკეტბოტების წესიერი მიმოსვლა ფოლკსტონსა და გენტის შუა.

დემობილიზაცია ამერიკაში.

ვაშინგტონიდან იუწყებიან, გენერალმა მარშმა განაცხადა, რომ ამერიკის ერთ მილიონზე მეტი ჯარის კაცი უკვე გაშვებულია სახლში.

მოკავშირენი ოსმალეთში.

გავრცელდა, რომ მოკავშირეთა სარდლობა გერმანია ავსტრიის ბანკების ოპერაციების და ოსმალეთის რკინის გზის კონტროლს კისრულობს.

ახალშენების ჩამორთმევა და გერმანია.

გერმანიის ახალშენების გადაცემა გერმანიაში დიდ უკმაყოფილებას იწვევს. უკმაყოფილება ემჩნევა მათაც, ვინც წინააღმდეგი იყო გერმანიის პოლიტიკის ახალშენებში. დემოკრატები აცხადებენ აცხადებენ, რომ მოკავშირეთა ჩამოერთმიათ ახალშენები გერმანიის ძველ ხელმძღვანელებისაგან, მაგრამ ახალ გერმანიისაგან კი არა. გერმანიის რესპუბლიკანელებმა დაამხეს იმპერია და ახლა არუნდა გაამაგრონ მონარქისტთა პოზიცია რომელიც იტყვიან, რომ გერმანიას შერჩებოდა ახალშენები, რომ რესპუბლიკანელი არ დაემხოთ იმპერიას. ეროვნულმა კრებამ ერთხმათ უნდა და დასტოვოს, რომ ახალშენებ ს გადაცემა არ შესაბამება ვილსონის პროგრამას.

8 საათ. სამუშაო დღე ინგლისში.

რკინის გზის კომიტეტის და რკინის გზათა კავშირის წარმომადგენლებმა ხელი მოაწერეს 8 საათის სამუშაო დღის დადგენილებას.

კონტროლი დაპყრობილ ოლქებში.

გაზეთ „დეილი-კრონიკ“-ს აუწყებენ პარიზიდან: საერთაშორისო კონტროლის არა სასურველი შედეგი მართვაში გამოიწვია ფრანგების მიერ ამერიკის და ინგლისის პრინციპებისადმი უნდობლობამ დაჭერილ ადგილებში ხელმძღვანელობის გამო. მაგრამ ეხლა პირობები შეიცვალა და საფრანგეთი ცდილობს, რომ უზრუნველყოს ყველა ქვეყანა, რომელიც მისი კონტროლის ქვეშ იმყოფება ვაჭრობით და მისცეს საშუალება ყველა ქვეყნებთან იქნას სავაჭრო დამოკიდებულობა.

საავიაციო სამსახურის შედეგი ომის განმავლობაში შემდეგია: 4870 ოფიცერი მკვდარია, 5369 დაჭრილია ტყვედ ჩავარდა 8794 სხვის ტერიტორიაზე დარჩა 53 უბრალოდ [illegible] 1586,—1867 დაჭრილია [illegible] ლია და 8 სხვის ტერიტორიაზე დარჩა.

ევროპის უკიდურესი სოციალისტები.

იმ დროს, როდესაც ყვითელი ინტერნაციონალის ბელადები ფარულად მსჯელობენ იმაზე, თუ როგორ ემსახურონ უკეთ კაპიტალს და ჩაახრჩონ პროლეტარიატის რევოლიუცია, მათ წინააღმდეგ იხვება ახალი რევოლიუციონური ინტერნაციონალი, რომელიც უკვე წინააღმდეგობას უწევს მათ და მალე გამოტკიცდება. განზრახულია კომუნისტების საერთაშორისო კონფერენციის მოწვევა, რომლისათვის ამჟამად ემზადება ყველა ქვეყნების პროლეტარული პარტიები: გერმანიაში სპარტაკელები, რუსეთში ბოლშევიკები, უკრაინაში, ბელორუსიაში, ლივლანდიაში, ესტლანდიაში, ფინლიანდიაში, პოლონეთში, უნგრეთში და გერმანულ ავსტრიაში სოციალ.-დემოკრატების რევოლიუციონური ფრთები სერბიაში ტესნიაკები, შვეიცარიაში მემარცხენე სოც.-დემოკრატები, იტალიაში მათ თანაუგრძნობს სოც.-დემოკ. პარტია, სკანდინავიაში მემარცხენე სოციალ-დემოკრატია, დანიაში კლასენტამბენის ჯგუფი. ინგლისში ამავე ნიადაგზე სდგას სოციალ-დემოკრატიის მრავალი ორგანიზაცია მაკლეინის მეთაურობით, რომელიც სავსებით თანაუგრძნობს რევოლიუციონურ კომუნისტებს.

მოკავშირენი და რუსეთი.

პარიზიდან მოსული რადიო დეპეშაზე, რომელიც იუწყება გადაწყვეტილებას მოიწვიონ რუსეთის ყველა მთავრობა პრინცის კუნძულებზე, გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარმა მიმართა სტოკჰოლმში მაროვსკის და „პოპიულერი“-ის რედაქციის თხოვნით შეატყობინოს და პასუხი გასცეს (დამახინჯებულია) შეკითხვებზე. სახალხო კომისარი აღნიშნავს, რომ ასეთი მოწვევა მთავრობას არ მიუღია სპეციალური კომისიის მიზნები პარიზის რადიო დეპეშებში არ არის გამორკვეული. იქ, სადაც განმტკიცებულია საბჭოთა მთავრობა, დამარცხდა კონტრრევოლიუცია და ყველგან აიწყვიტა. იქ, სადაც უცხოელების ხიშტების წყალობით მეფობს რეაქციონური წრეები, სამოქალაქო ომი გრძელდება. ერთად ერთი საშუალება ბოლო მოეღოს ასეთ მდგომარეობას ის არის, რომ კონტრრევოლიუციონერებს მოესპოს დახმარება გარედან.

ამ შემთხვევაში შუამავლობა შეუძლებელია, რადგან წინადადებას იძლევა ის მთავრობები, რომელიც ფაქტიურათ მონაწილეობენ ჩვენს წინააღმდეგ ბრძოლაში და რომელთა ჯარს უჭირავს ჩვენი ტერიტორიის ნაწილი. ბრძოლის შეწყვეტის წინადადება არ წამოუყენებიათ იმ დროს, როცა საბჭოთა რესპუბლიკას არ ჰყავდა საკმაო ძალა. წინადადება წამოაყენეს იმ დროს, როცა კონტრრევოლიუცია სულს ლაფავს. რადგან ბოროვსკის საშუალება ჰქონდა შეესწავლა ჩვენთვის მიუწვდომელი საინფორმაციო მასალა, ნარკომმა განსაკუთრებით სთხოვა ეუწყებინა, მართლა სურთ თუ არა არხანგელის, ციმბირის, ბაქოს, ასტრახანის და დონის როსტოვის აღება. მიაღწია თუ არა ამ რადიომ დანიშნულებისამებრ, ჩვენ არ ვიცით, მაგრამ პარიზში მყოფი მაკლაკოვი, თავის ინტერვიუში ამერიკელ ჟურნალისტან, ამბობს: „ჩიჩერინმა საზავო კონფერენციაზე მოწვევის საპასუხოთ მოითხოვა გარანტია და დაწვრილებითი განმარტება. რადგან ნარკომის საგარეო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქმეთა ხელმოწერილი სხვა საბუთი არ გაგზავნილა, ცხადია, რომ სწორედ ამ რადიოთი მიაღწია მაკლაკოვამდე, რომელიც პარიზში იმყოფება, და მაშასადამე საფრანგეთის მთავრობამდე. ამის გამო საბჭოთა საგარეო სამინისტრომ 31 იან. პიშონის სახელზე გაგზავნა რადიო, სადაც აღნიშნავდა რომ გარანტიების მოთხოვნა მიმართული იყო საფრანგეთის მთავრობისადმი და არა გენერალისადმი. ამ საკითხზე აქ ოფიციალური საბუთი არ მიუღია და საბჭოთა მთავრობას არ შეეძლო წამოეყენებინა მოთხოვნილებანი და არ შეეძლო გაეცა პასუხი რუსეთის მთავრობის მოწვევაზე, რადგან ასეთი წინადადება მას არ მიუღია.

გერმანია და მოკავშირენი

როგორც უკვე ცნობილი იყო, ინგლისის მთავრობამ კოლონიებში აუკრძალა ადგილობრივ გაზეთებს სავსებით მოათავსონ გერმანიის სტატს-სეკრეტარის გრაფ ბროკენდორფ-რანტცაუს განცხადება, რომელიც ინგლისის ცენზურის აზრით უნდა შემოკლდეს. გერმანიის მთავრობამ ამის გამო მოკავშირეთ გაუგზავნა ნოტა. გერმანიის მთავრობა ფიქრობს, რომ დაპყრობილ ადგილებში მომავალში ასეთი უსამართლობა აღარ მოხდება. გარეშე საქმეთა სტატს-სეკრეტარმა გრაფ—ბროკენდორფ-რანტცაუმ, ამერიკის პრესის წარმომადგენელთან შემდეგი სთქვა:

ჩვენი მტრები ეხლა გერმანიის ახალშენების გაყოფით არიან გართული, რომლითაც დაპირებით ისინი საერთაშორისო ხელშეკრულობას დაარღვევენ. გერმანიას არ შეუძლია დაუშვას, რომ მისი საკუთრება მის დაუკითხავათ და დაუთანხმებლათ გაინაწილონ და განაგონ. ვილსონის პროგრამის მეხუთე პუნქტი აღნიშნავს რომ საყოველთაო ზავის მიზანია თავისუფალი მიუდგომელი და კეთილსინდისიერი გადაწყვეტა ყველა საახალშენო მოთხოვნილების ამასთანავე ადგილობრივი მცხოვრებთა ინტერესები ერთნაირათ უნდა იქნეს დაცული იმ სახელმწიფოთა სამართლიან მოთხოვნილებებთან ერთად რომელთა კანონიერი უფლება ახალშენების მფლობელობაზე უკვე დამტკიცებულია. ამიტომ იყო რომ პარიზის თათბირზე ვილსონმა განაცხადა, რომ კანონიერება მოითხოვს გერმანიის ახალშენები საერთაშორისო კონტროლს გადაეცეს. გერმანიამ მიიღო ვილსონის 14 პუნქტი ისევე როგორც მოკავშირეებმა გამოუკლებლივ, განსაკუთრებით მეხუთე პუნქტი. გერმანია თავის აზრს იმით ასაბუთებს, რომ ახალშენებზე საერთაშორისო კონტროლის დაწესების პრინციპს ევროპის ყველა კულტურულ სახელმწიფოში აქვს გასავალი. ინგლისის მთავრობის ცდა, რომ „ლურჯი წიგნის“ საშუალებით გერმანელების ახალშენებში მმართველობა ბუნდოვნად დახატოს, უნდა გაამართლოს ინგლისის უგანვითარებულეს პირებმა, რომელნიც გამოაშკარავებენ ინგლისის ცდილებს ახალშენების მართვა გამგეობის საქმეში. ჩვენ შეგვიძლია დავიმოწმოთ მრავალი უცხოელი მოგზაური, რომლებიც სთვლიან ომის დაწყებამდე აქებდენ გერმანიის მმართველობას ახალშენებში და სამაგალითოდ სთვლიდენ მას.

სემიონოვი და კოლჩაკი.

ციმბირიდან დაბრუნებული იუწყება, რომ ბრძოლა სემიონოვსა და კოლჩაკის შუა გრძელდება. ცნობაა, რომ ირკუტსკი სემიონოვმა დაიჭირა. იაპონიამ თავისი ჯარი ციმბირიდან გაიწვია, არც სემიონოვს და არც კოლჩაკს არ დახმარებია. სიძვირე იზრდება. მუშები ყველგან საბჭოთა მთავრობის მხარეზე.

მდგომარეობა გერმანიაში.

ბრემენის მეთაურები მზათ არიან გამოართვან იარაღი მუშებს და ბრემენში დაბინავებულ 3—75 პოლკს გადასცენ. თავის მხრით ბრემენელები თხოულობენ, რომ გერსტენბერგის დივიზია დაუყონებლივ უკანვე იქნეს გაწვეული. ნოსკემ ცენტრალურ მთავრობის სახელით მიმართა ბრემენის სახალხო რწმუნებულებს თხოვნით არ გასწიონ წინააღმდეგობა. ბრემენის კომუნისტები მოუწოდებენ მუშებს დახურონ ბურჟუაზიული გაზეთები, აწყობენ ნავთსადგურის მუშებს შორის სპარტაკულ მოძრაობას. გერმანიის ქალაქებში მოდის ამერიკელთა კომისია ეკონომიური მდგომარეობის გამოსარკვევათ. ფრანგული გაზეთი „ჰუმანიტე“ სწერს: მოკავშირე იმპერიალისტები რამოდენიმე წლის განმავლობაში იბრძოდენ ვითომდა სამართლიანობისთვის, ეხლა უნდა გერმანიის ახალშენები ხელთ იგდონ, რომლების ექსპლოატაციას ისეთივე ბარბაროსული წესით მოახდენენ, როგორც გერმანელები.

ინგლისელები და გიბრალტარი

ვილსონი შეუსვენებლივ მუშაობს იმისთვის, რომ შექმნას ხალხთა ლიგა, დაამკვიდროს დედა-მიწაზე ისეთი წესრიგი, რომლის დროს მუდმივი ზავი აუცილებელი იქნება და ყოველ მხრივ ამის მომხრეები უფლება სიმართლეზე, მაგრამ ჯერ-ჯერობით, სინამდვილეში გაბატონებული როლს თამაშობს სტრატეგიული მოსაზრებანი. აი, მაგალითად, როგორი ცნობაა მოთავსებული პრესაში:

გაზეთი „პოლიტიკენი“, „ეხოდებარი“-ს ცნობით გვატყობინებს, რომ ინგლისი დასთმობს გიბრალტარს, ვინაიდან შორს მსროლელ ზარბაზნების შემოღების შემდეგ სიმაგრემ დაჰკარგა თავისი სტრატეგიული მნიშვნელობა. მოსალოდნელია, რომ ინგლისი დაიჭერს ცეიტუს ან და მეორე პუნქტს მაროკანის ნაპირზე“.

საზავო კონფერენცია.

რუმინიის მოთხოვნილება.

სამშვიდობო კონფერენციის უკანასკნელ სხდომაზე ბრატიანომ განაცხადა, რომ რუმინია მოითხოვს ტრანსილვანიას ბუკოვინას, დობრუჯას და წინადადება მისცა, რომ მოკავშირეთა ჯარმა დასცალოს ბანატი და ტრანსილვანია იმ მიზნით, რომ ხელი შეუშალონ ბოლშევიკების გადაჯგუფებას. კონფერენციამ დაადგინა დაარსონ კომისია რუმინიის საკითხის განსახილველათ.

„კლდის“ ბიბლიოთეკა:
დაიბეჭდა ნაწერები:
გრიგოლ ვეშაპელის
„სოც.-დემოკრატიული პარტია.“
დავით ვაჩნაძის
„მუდმივი ჯარი თუ სახალხო მილიცია“
მიხეილ მაჩაბლის
„მიწის საკითხი“
შალვა ქარუმიძის
სამღვთო სჯულის სწავლების გაუქმება.
თითო წიგნის ფასი 15 მანეთი.

საქართველოს მეურნეთა და-მიწის მესაკუთრეთა კავშირის საბჭო.
ამით აცხადებს, რომ ყოველნაირი ცნობების მიღება და კავშირში წევრათ ჩაწერა შეიძლება შემდეგის მისამართით: ბარიატინსკის ქ. № 6. სამეურნეო საზოგადოების შენობაში.

მიიღება ხელის მოწერა 1919 წ.
ერთად-ერთ სახელოვნო-სალიტერატურო-სათეატრო სურათებიან ჟურნალ
თეატრი და ცხოვრება-ზე
წელიწადი მეშვიდე გამოცემისა
წლიურად—25 მან., ნახევარ წლით—15 მ. ხელის მოწერა მიიღება რედაქციაში: თფილისი, მაზრის ქ. № 20, მეწინავეების რიგზე, ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ დილის 9 ს.—საღამოს 7 ს. ფოსტით: თფილისი, რედ. „თეატრი და ცხოვრება“ იოსებ იმედაშვილს. იქვე მიიღება შემოწირულება ჟურნალის ფონდის სასარგებლოდ.
რედაქტორ-გამომცემელი იოსებ იმედაშვილი.

თფილისის ქალაქის გამგეობის სასურსათო განყოფილება

ამით აცხადებს მცხოვრებთა საყურადღებოთ, რომ ამ წლის 21 იანვრიდან საუბნო სასურსათო კომიტეტში დაიწყება იანვრის, თებერვლის და მარტის სასურსათო ბარათების დარიგება. ბარათები დაურიგდებათ მხოლოდ ხარიონო და ბინის კომიტეტებს, რისთვისაც საჭიროა წარმოადგინონ: 1) ახალი ბინის წიგნები, 2) ახალი ბინის სარეგისტრაციო უწყებანი ორ ფურცელზე გადაწერილი, რომლებიც უნდა შეამოწმონ საუბნო სასურსათო კომიტეტებმა, 3) ძველი სასურსათო ბარათები, 4) პიროვნების ვინაობის მამოწმებელი მოწმობიდან ცნობილია: ა) პასპორტი, ბ) მეტრიკული ამოწერილობა, გ) მოწმობა მილიციის უფროსისაგან მოცემული, დ) მოწაფეთა ბილეთი, ე) მოწმობები სხვადასხვა ეროვნულ საბჭოებისაგან მოცემული, თუ უკანასკნელთ აქვთ საკონსულო დაწესებულებათა ხასიათი. სამკურნალოები, თავშესაფარი ბინები, პანსიონები და სხვა მაგვარი დაწესებულებანი მიიღებენ ბარათებს საბარათო განყოფილებაში.

(2—2) სასურსათო განყოფილება თფილისის ქალაქის გამგეობისა.

ბათუმის ქართველთა

ეროვნული საბჭო ხსნის სრულ უფლებიან ქართულ გიმნაზიებს ორივე სქესისთვის საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ გამომუშავებული პროგრამით. საბჭო სთხოვს მშობლებს, რომელთაც სურთ მიაბარონ ხსენებულ გიმნაზიაში თავიანთი შვილები მიაწოდონ ეროვნულ საბჭოს ქ. ბათუმში შემდეგი ცნობები:

1. სქესი მოსწავლისა,
2. რაოდენობა და
3. რომელ კლასში სურს შესვლა.

სწავლის ფული იქნება არა უმეტეს იმისა, რაიც საქართველოს რესპუბლიკის სხვა გიმნაზიებშია. სწავლა დაიწყება ახლო მომავალში. მათ, ვინც საქართველოს რესპუბლიკის გიმნაზიებში უკვე შეიტანეს მეორე ნახევარი სწავლის ფულისა, ეს ფული დაუბრუნდებათ.

ბათუმის ქართველთა ეროვნული საბჭო.

მიიღება ხელის მოწერა 1919 წლისათვის.

ყოველ დღიურ გაზეთ „ხალი კლდე“-ზე.

გაზეთის ფასი:

ერთი თვით 10 მან. | სამი თვით 25 მან. | ექვსი თვით 50 მან. | ერთი წლით 100 მან.

ხელის მოწერა და განცხადებანი მიიღება დილის 10 საათიდან 3 საათამდე.

ტელეფონი № 18—31. კონტორა ქართულ ქარვასლაში, ხასაბლის ქ. № 5.

მეხილეთა ამხანაგობა „ქართლი“

ამით აცხადებს, რომ მის საწყობებიდან იყიდება დიდძალი ხილი ვაგონებით და ფუთებით.

როგორც კერძო პირთა, ისე დაწესებულებათათვის ფრიად ხელმისაწვდომ ფასებში.

იარმუკაში, მუხრანიანთ სახლი ამხ. „ქართლი“.

ქართველთა ამხანაგობის სტამბა, გოლოვინის პრ. № 26. ტელეფონი 4—73.